

Кримінальний процес: підручник

У підручнику, написаному на основі Конституції України, Кримінального процесуального кодексу України, з урахуванням практики Європейського суду з прав людини, рішень Конституційного суду України, правових позицій Верховного Суду, відповідно до програми початкової дисципліни «Кримінальний процес», розглянуті поняття кримінального процесу, його завдання, джерела кримінального процесуального законодавства, основні засади кримінального провадження, права та обов'язки учасників кримінального провадження, поняття доказів та їх процесуальних джерел, стадії кримінального провадження та інші питання.

Для студентів, курсантів, слухачів, здобувачів вищої освіти, викладачів, науковців юридичних закладів вищої освіти, працівників органів досудового розслідування, прокуратури та суду.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

ПІДРУЧНИК

За редакцією

кандидата юридичних наук, професора, заслуженого юриста України

Дмитра ПИСЬМЕННОГО,

доктора юридичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки

*України **Лариси УДАЛОВОЇ,***

доктора юридичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки

*України **Миколи ПОГОРЕЦЬКОГО,***

доктора юридичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки

*України **Сергія ЧЕРНЯВСЬКОГО***

Видавництво

«Центр учбової літератури»

Київ – 2022

NATIONAL ACADEMY OF INTERNAL AFFAIRS

CRIMINAL PROCESS

TEXTBOOK

Edited by

Ph.D. in Law, Professor, Honored Lawyer Of Ukraine

Dmytro PYSMENYI,

*Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Science and Technology of
Ukraine Larysa UDALOVA,*

*Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Science and Technology of
Ukraine Mykola POHORETSKYI*

*Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Science and Technology of
Ukraine Serhii CHERNIAVSKYI*

KYIV-2022

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Національної академії внутрішніх справ
(протокол № 23 від 21 грудня 2020 року)*

Рецензенти:

О. В. Капліна – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого;

Є. Д. Лук'янчиков – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри інформаційного права та права інтелектуальної власності факультету соціології і права Національного технічного університету «Київський політехнічний інституту ім. Ігора Сікорського»;

М. Є. Шумило – доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент Національної академії правових наук України, професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Автори:

Доктор юрид. наук, проф. Л.Д. Удалова, канд. юрид. наук, доц. В.В. Рожнова – глава 1; канд. юрид. наук, проф. Д.П. Письменний – глава 2; канд. юрид. наук, доц. О.І. Галаган, канд. юрид. наук, проф. Д.П. Письменний – глави 3, 34; канд. юрид. наук, доц. О.Є. Омельченко, канд. юрид. наук, доц. Коноюшенко Я.Ю. – глави 4, 30; канд. юрид. наук, доц. О.Є. Омельченко – глава 5; канд. юрид. наук, проф. М.Я. Никоненко – глави 6, 7, 14; доктор юрид. наук, доц. М.А. Макаров, канд. юрид. наук, доц. М.Й. Кулик – глава 8; канд. юрид. наук, доц. С.О. Заїка – глава 9; канд. юрид. наук, доц. О.В. Мельник – глави 10, 39; доктор юрид. наук, проф. Л.Д. Удалова, канд. юрид. наук, доц. О.Ю. Хабло – глави 11, 12, 16; канд. юрид. наук О.В. Римарчук – глава 13; доктор юрид. наук, проф. М.А. Погорецький, канд. юрид. наук О.В. Римарчук – глава 15; канд. юрид. наук, доц. А.В. Форостяний – глави 17, 18; доктор юрид. наук, проф. С.С. Чернявський, доктор юрид. наук, проф. О.В. Таран – глави 19, 24; канд. юрид. наук О.М. Процюк, канд. юрид. наук Р.М. Дударець – глава 20; канд. юрид. наук, доц. І.В. Чурікова – глави 21, 31; доктор філософії Т.Є. Зелькіна – глава 22; канд. юрид. наук О.В. Кубарєва – глава 23; канд. юрид. наук О.М. Процюк – глави 25, 37; канд. юрид. наук, доц. Д.О. Савицький – глави 26, 32; канд. юрид. наук, проф. Ю.І. Азаров, канд. юрид. наук, доц. С.О. Заїка – глава 27; канд. юрид. наук, проф. Ю.І. Азаров – глава 28; канд. юрид. наук, доц. О.І. Галаган – глава 29; доктор юрид. наук, доц. М.А. Макаров, доктор юрид. наук, проф. Д.І. Никифорчук – глава 33; доктор юрид. наук, проф. В.Я. Горбачевський – глави 35, 38; канд. юрид. наук, доц. Я.Ю. Коноюшенко – глава 36.

Кримінальний процес: підручник / [Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. П. Письменний та ін.]; К 82 за заг. ред. Д. П. Письменного, Л. Д. Удалової, М. А. Погорецького, С. С. Чернявського. Київ., «Центр учбової літератури», 2022. 780 с.

ISBN 978-611-01-2424-9

У підручнику, написаному на основі Конституції України, Кримінального процесуального кодексу України, з урахуванням практики Європейського суду з прав людини, рішень Конституційного суду України, правових позицій Верховного Суду, відповідно до програми початкової дисципліни «Кримінальний процес», розглянуті поняття кримінального процесу, його завдання, джерела кримінального процесуального законодавства, основні засади кримінального провадження, права та обов'язки учасників кримінального провадження, поняття доказів та їх процесуальних джерел, стадії кримінального провадження та інші питання.

Для студентів, курсантів, слухачів, здобувачів вищої освіти, викладачів, науковців юридичних закладів вищої освіти, працівників органів досудового розслідування, прокуратури та суду.

ISBN 978-611-01-2424-9

*Recommended for printing by
Academic Council of the National Academy of Internal Affairs
(Protocol № 22 of December 21, 2020)*

Reviewers:

O.V. Kaplina – Doctor of Law, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Head of the Department of Criminal Procedure of Yaroslav Mudryi National University of Law;

E.D. Lukianchykov – Doctor of Law, Professor, Professor of Information Law and Intellectual Property Law, Faculty of Sociology and Law, National Technical University «Kyiv Polytechnic Institute named after Igor Sikorsky»;

M.E. Shumylo – Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Professor of Criminal Procedure and Criminology, Institute of Law, Taras Shevchenko National University of Kyiv.

About authors:

Doctor of Law, Sciences, Prof. L.D. Udalova, Ph.D. in Law, Associate Professor V.V. Rozhnova - Chapter 1; Ph.D. in Law, Prof. D.P. Pysmenyi - Chapter 2; Ph.D. in Law, Associate Professor O.I. Halahan, Ph.D. in Law, Professor D.P. Pysmenyi - Chapters 3, 34; Ph.D. in Law, Associate Professor O.Ye. Omelchenko, Ph.D. in Law, Associate Professor Ya.Yu. Konyushenko - Chapters 4, 30; Ph.D. in Law, Associate Professor O.Ye. Omelchenko - Chapter 5; Ph.D. in Law, Professor M.Ya. Nykonenko - Chapters 6, 7, 14; Doctor of Law, Associate Professor M.A. Makarov, Ph.D. in Law, Associate Professor M.J. Kulyk - Chapter 8; Ph.D. in Law, Associate Professor S.O. Zaiika - Chapter 9; Ph.D. in Law, Associate Professor O.B. Melnyk - Chapters 10, 39; Doctor of Law, Prof. L.D. Udalova, Ph.D. in Law, Associate Professor O.Yu. Khablo - Chapters 11, 12, 16; Ph.D. in Law O.V. Rymarchuk - Chapter 13; Doctor of Law, Prof. M.A. Pogoretskyi, Ph.D. in Law O.V. Rymarchuk - Chapter 15; Ph.D. in Law, Associate Professor A.V. Forostianyi - Chapters 17, 18; Doctor of Law, Prof. S.S. Cherniavskyi, Doctor of Law, Prof. O.V. Taran - Chapters 19, 24; Ph.D. in Law O.M. Protsiuk, Ph.D. in Law R.M. Dudarets - Chapter 20; Ph.D. in Law, Associate Professor I.V. Churikova - Chapters 21, 31; Ph.D. in Law T.E. Zelkina - Chapter 22; Ph.D. in Law O.V. Kubareva - Chapter 23; Ph.D. in Law O.M. Protsiuk - Chapters 25, 37; Ph.D. in Law, Associate Professor D.O. Savytskyi - Chapters 26, 32; Ph.D. in Law, Prof. Yu.I. Azarov, Ph.D. in Law, Associate Professor S.O. Zaika - Chapter 27; Ph.D. in Law, Prof. Yu.I. Azarov - Chapter 28; Ph.D. in Law, Associate Professor O.I. Halahan - Chapter 29; Doctor of Law, Prof. D.J. Nikiforchuk, Doctor of Law, Associate Professor M.A. Makarov - Chapter 33; Doctor of Law, Prof. V.Ya. Gorbachevskyi - Chapters 35, 38; Ph.D. in Law, Associate Professor Ya.Yu. Koniushenko - Chapter 36.

Criminal process: a textbook / [L.D. Udalova, V.V. Rozhnova, D.P. Pysmenyi and others]; For the head. ed. D. P. Pysmenyi, L.D. Udalova, M.A. Pogoretskyi, S.S. Cherniavskyi. K. : Publishing «Center of educational literature », 2022. 780 p

ISBN 978-611-01-2424-9

The textbook, written on the basis of the Constitution of Ukraine, the Criminal Procedure Code of Ukraine, takes into account the practice of the European Court of Human Rights, decisions of the Constitutional Court of Ukraine, legal positions of the Supreme Court, according to the program of the initial discipline «Criminal Procedure». Sources of criminal procedural legislation, basic principles of criminal proceedings, rights and responsibilities of participants in criminal proceedings, the concept of evidence and their procedural sources, stages of criminal proceedings and other issues are described in this textbook.

For students, cadets, graduates, teachers, researchers of legal institutions of higher education, employees of pre-trial investigation bodies, prosecutor's office and court.

ISBN 978-611-01-2424-9

© Udalova L.D., Rozhnova V.V., Pysmenyi D.P. and others., 2022.
© Publishing «Center of educational literature », 2022.

ПЕРЕДМОВА

Одним з основних завдань юридичних закладів вищої освіти України є поліпшення якості підготовки юристів, що передбачає глибоке вивчення відповідних фахових дисциплін, однією з яких є кримінальний процес, що дає необхідні знання про те, як має здійснюватися кримінальне провадження. Основними завданнями такого провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів його учасників, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура.

Опановування студентами, слухачами, курсантами та аспірантами знаннями з теорії та практики кримінальної процесуальної діяльності потребує вивчення курсу кримінального процесу, що є запорукою їхньої подальшої успішної діяльності як юристів-професіоналів.

Підручник підготовлений науково-педагогічними працівниками кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ відповідно до програми навчальної дисципліни «Кримінальний процес», що викладається у юридичних закладах вищої освіти. Авторський колектив прагнув урахувати, осмислити та зобразити у доступній для читача формі основні принципи новели та зміни, що відбуваються в регулюванні кримінальної процесуальної діяльності у зв'язку зі змінами й доповненнями до чинного Кримінального процесуального кодексу України.

У підручнику розглядаються такі основні питання Загальної частини «Кримінального процесу» як поняття кримінального процесу, історичні форми його розвитку, джерела кримінального процесуального права, основні засади кримінального провадження, права та обов'язки учасників кримінального провадження, поняття доказів та їхніх джерел та деякі інші питання.

В Особливій частині приділяється увага загальним положенням досудового розслідування, слідчим (розшуковим) та негласним слідчим (розшуковим) діям, більш детальній характеристиці усіх стадій кримінального процесу, дізнанню по кримінальних проступках, особливим порядкам кримінального провадження, виконанню судових рішень тощо.

Враховуючи, що підготовка сучасних юристів є практично неможливою без опанування питаннями міждержавної співпраці у сфері кримінального судочинства, підручник містить окрему главу, присвячену міжнародному співробітництву під час кримінального провадження, його видам та організаційним формам.

Наприкінці кожної глави пропонується література, яка може бути корисною при підготовці до занять, а також питання для самоконтролю. Їх призначення, по-перше, для перевірки студентами та слухачами, рівня засвоєного матеріалу, а по-друге, визначення ними тих питань, які потребують більш детального вивчення.

Підручник буде корисний для студентів, слухачів, курсантів, аспірантів, викладачів, науковців юридичних закладів вищої освіти, а також використаний у практичній діяльності працівників органів досудового розслідування, прокуратури та суду.

Авторський колектив підручника щиро вдячний рецензентам – завідувачу кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого, доктору юридичних наук, професору, члену-кореспонденту Національної академії правових наук, заслуженому діячу науки та техніки України Оксані Капліній; професору кафедри інформаційного права та права інтелектуальної власності факультету соціології й права Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут ім. Ігора Сікорського», доктору юридичних наук, професору Євгену Лук'янчикову; професору кафедри кримінального процесу та криміналістики Інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктору юридичних наук, професору, заслуженому діячу науки та техніки України, члену-кореспонденту Національної академії правових наук України Миколі Шумилу.

Усвідомлюючи, що в запропонованому читачеві підручнику окремі глави не вдалося висвітлити з достатньою повнотою, автори із вдячністю сприймуть конструктивну критику, зауваження та пропозиції.

PREFACE

One of the main tasks of legal institutions of higher education in Ukraine is to improve the quality of training of lawyers, which involves in-depth learning of relevant disciplines, one of which is the criminal process, which provides the necessary knowledge on how to conduct criminal proceedings.

The main tasks of such proceedings are to protect the individual, society and the state from criminal offenses, to protect the rights, freedoms and legitimate interests of its participants, and to ensure prompt, complete and impartial investigation and trial so that no person is subjected to unjustified coercion and due legal procedure was applied to each participant in the criminal proceedings.

Mastering of knowledge of the theory and practice of criminal procedure by students, trainees and cadets requires studying the course of criminal procedure, which is the key to their further successful activity as legal professionals.

The textbook was prepared by scientific and pedagogical staff of the Department of Criminal Procedure of the National Academy of Internal Affairs due to the curriculum of the discipline "Criminal Procedure", which is taught in legal institutions of higher education. The author's team wanted to take into account, comprehend and reflect in a form accessible to the reader the main principles and changes that occur in the regulation of criminal procedure in connection with changes and additions to the current Criminal Procedure Code of Ukraine.

The textbook describes the main issues of the General Part of the "Criminal Procedure" as the concept of criminal process, historical forms of its development, sources of criminal procedure law, basic principles of criminal proceedings, rights and responsibilities of participants in criminal proceedings, the concept of evidence and their sources and some other issues.

The special part pays attention to the general provisions of pre-trial investigation, investigative (investigative) and covert investigative (investigative) actions, more detailed characteristics of all stages of the criminal process, inquiries into criminal offenses, special procedures of criminal proceedings, execution of court decisions, etc.

Considering the fact that the training of modern lawyers is virtually impossible without mastering the issues of interstate cooperation in the field of criminal justice, the textbook contains a separate chapter on international cooperation in criminal proceedings, its types and organizational forms.

In the end of each chapter, literature is offered that can be useful in preparation for classes, as well as questions for self-control. Their purpose is, firstly, to check the level of mastered material by students and listeners, and secondly, to determine those issues that require more detailed study.

The textbook will be useful for students, listeners, cadets, graduate students, teachers, researchers of law schools of higher education, as well as used in the practice of employees of pre-trial investigation, prosecution and court.

The author's team of this textbook is sincerely grateful to the reviewers – the head of the Department of Criminal Procedure of Yaroslav Mudryi National University of Law, Doctor of Law, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine Oksana Kaplina; Professor of the Department of Information Law and Intellectual Property Law, Faculty of

Sociology and Law, National Technical University «Kyiv Polytechnic Institute named after Igor Sikorsky», Doctor of Law, Professor Eugene Lukianchykov; Professor of the Department of Criminal Procedure and Criminology of the Institute of Law of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine Mykola Shumylo.

Realizing that some chapters could not be covered with sufficient completeness in this textbook offered to the reader, the authors will gratefully accept constructive criticism, remarks and suggestions.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДБР – Державне бюро розслідувань
ЄРДР – Єдиний реєстр досудових розслідувань
ЄСПЛ – Європейський суд з прав людини
КК України – Кримінальний кодекс України
КПК України – Кримінальний процесуальний кодекс України
КСУ – Конституційний Суд України
КУпАП – Кодекс України про адміністративні правопорушення
МВС – Міністерство внутрішніх справ
НАБУ – Національне антикорупційне бюро України
НСРД – негласні слідчі (розшукові) дії
ОВС – органи внутрішніх справ
ООН – Організація Об'єднаних Націй
РАГС – реєстрація актів громадянського стану
САП – Спеціалізована антикорупційна прокуратура
СБУ – Служба безпеки України
ЦК України – Цивільний кодекс України
ЦПК України – Цивільний процесуальний кодекс України
гл. – глава
год – години
м. – місто
п. – пункт
пп. – пункти
р. – рік
ст. – стаття
ст.ст. – статті
ч. – частина

ГЛАВА 1.

ПОНЯТТЯ, СУТЬ І ЗАВДАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

1. Поняття та сутність, форми (типи) кримінального процесу
2. Завдання кримінального процесу
3. Система стадій кримінального процесу
4. Кримінальна процесуальна форма, функції, відносини та гарантії
5. Кримінальні процесуальні акти

Питання для самоконтролю

Рекомендована література

1. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ, ФОРМИ (ТИПИ) КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Термін «процес» походить від латинського «processus» й означає рух, діяльність, просування вперед. У правозастосовній діяльності, що здійснюється зокрема й у кримінально-правовій сфері, це слово набуває іншого, дещо відмінного від буквального змісту значення, а саме: кримінальний процес – це кримінальне провадження (досудове і судове) щодо кримінальних правопорушень (кримінальних проступків і злочинів).

У цьому аспекті поняття «кримінальний процес», «кримінальне провадження», «кримінальне судочинство» вживаються як синонімічні.

Загалом поняття «кримінальний процес» використовують у таких значеннях.

Кримінальний процес як специфічний вид діяльності – це врегульована кримінальним процесуальним законом діяльність органів досудового розслідування, прокуратури і суду за участю фізичних та юридичних осіб, спрямована на розслідування кримінальних правопорушень, здійснення правосуддя у кримінальному провадженні, а також на вирішення питань, пов'язаних із виконанням судових рішень у цій сфері.

Кримінальний процес як галузь права – це одна із галузей права України, сукупність кримінальних процесуальних норм, які регулюють суспільні відносини у сфері діяльності органів досудового розслідування, прокуратури і суду, а також інших фізичних та юридичних осіб, що залучаються до здійснення кримінального провадження.

Кримінальний процес як галузь науки – це галузь правової науки, предметом дослідження якої є кримінальне процесуальне право, практика його застосування, а метою – формулювання рекомендацій щодо удосконалення законодавства та практики діяльності суб'єктів кримінального процесу.

Кримінальний процес як навчальна дисципліна – це дисципліна, яку вивчають у закладах вищої освіти юридичного профілю, предметом якої є кримінальне процесуальне законодавство, практика його застосування, а також наука кримінального процесу.

Розглянемо більш детально ці поняття.

Кримінальний процес як специфічний вид діяльності (кримінальна процесуальна діяльність). Діяльність органів досудового розслідування, прокуратури та суду щодо розслідування кримінальних правопорушень і здійснення

правосуддя у кримінальному провадженні має суспільно-правовий характер. Кримінальне правопорушення завжди завдає державі, суспільству, особам певної шкоди й це зобов'язує державні органи, на які покладено обов'язок захисту особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, запобігання та припинення кримінальних правопорушень, в межах своєї компетенції, здійснювати досудове розслідування в кожному випадку безпосереднього виявлення ознак кримінального правопорушення (за виключенням випадків, коли кримінальне провадження може бути розпочате лише на підставі заяви потерпілого) або в разі надходження заяви про вчинення кримінального правопорушення, а також вжити всіх передбачених законом заходів для встановлення події кримінального правопорушення та особи, яка його вчинила (ст. 25 КПК України).

Кримінальний процес – один із напрямів реалізації державної влади у сфері протидії злочинності. Правову основу такої протидії становить комплекс норм кримінального, кримінального процесуального та кримінально-виконавчого права, що забезпечує виконання правоохоронної функції держави у цій сфері.

Україна, як і будь-яка інша демократична, соціальна, правова держава, покликана забезпечити захист особи, суспільства загалом та власне держави від кримінальних правопорушень, охорону прав і свобод, життя та здоров'я, недоторканності та безпеки, честі та гідності й інших благ людини, створити належні гарантії їх утвердження та непорушності.

Виконанню цього завдання слугують, зокрема, норми кримінального права, що встановлюють, які суспільно небезпечні діяння є кримінальними правопорушеннями і які покарання підлягають застосуванню до осіб, що вчинили ці кримінальні правопорушення; норми кримінального процесуального права, що регламентують проведення досудового розслідування та здійснення судового провадження з метою встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження, притягнення кожного, хто вчинив кримінальне правопорушення, до відповідальності в міру своєї вини, недопущення обвинувачення або засудження жодного невинуватого; норми кримінально-виконавчого права, що регулюють суспільні відносини, які виникають у процесі та з приводу виконання покарань.

Реалізація вищезазначених норм здійснюється в межах системи кримінальної юстиції, до якої належать кримінальне, кримінально-процесуальне та кримінально-виконавче законодавство, а також органи та установи кримінальної юстиції, які розглядають кримінальні справи, інститут державних обвинувачів (прокуратура), органи, наділені повноваженнями проводити досудове розслідування, органи та установи виконання кримінальних покарань, адвокатура¹.

Кримінальний процес, як вид діяльності, притаманний усім державам світу, однак він не є стандартним, універсальним, а здійснюється відповідно до певних національних традицій і уявлень, у тому числі правових, з урахуванням історичного, зокрема й сучасного, досвіду конкретної держави.

У вітчизняній науці поняття кримінального процесу (кримінального судочинства), що сформульовані різними дослідниками, змістовно мало чим відрізняються одне від одного. У переважній більшості визначень йдеться про врегульовану кримінальним процесуальним законом діяльність і правовідносини

¹ Концепція реформування кримінальної юстиції України : затв. указом Президента України від 8 квіт. 2008 р. № 311/2008. *Офіційний вісник України*. 2008. № 27. Ст. 838. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/311/2008#Text>.

відповідних державних органів і їх посадових осіб та інших фізичних і юридичних осіб, що спрямовані на виконання завдань кримінального провадження.

Відповідно до п. 10 ст. 3 КПК України кримінальне провадження – це досудове розслідування і судове провадження, процесуальні дії у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність.

Взагалі слово «провадження» означає діяльність, застосування фізичних і розумових сил, а «кримінальне» – таке, що стосується кримінальних правопорушень, їх караності.

Як відомо, Конституція України у ч. 1 ст. 62 встановлює, що особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду (презумпція невинуватості). Аналогічне зі змістом положення закріплене й у ч. 2 ст. 2 КК України. Відповідно до ч. 1 ст. 17 КПК України особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено у порядку, передбаченому КПК України, і встановлено обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили.

Таким чином, визнати особу винною у вчиненні кримінального правопорушення та призначити їй покарання може тільки суд. При цьому суд є органом, незалежним від зацікавлених сторін, об'єктивним і неупередженим арбітром, який приймає рішення на основі дослідження наданих сторонами доказів і правових приписів.

Формування рішень – це складний процес пізнання, який включає в себе застосування методів аналізу ситуацій, проблем і способів їх вирішення з урахуванням наявних сил і засобів, оцінку альтернативних варіантів і вибір найбільш оптимального з них. Прийняттю будь-якого рішення завжди передують встановлення та оцінка відповідних аргументів (розгляд питання). Неможливо уявити, щоб суд приймав рішення без встановлення питання, без розгляду аргументів на користь існування тих чи інших обставин, що мають значення для прийняття рішення.

Ця діяльність у різні часи й у різних державах здійснювалась різними суб'єктами та в різному порядку. Наприклад, ставити питання про вчинення певною особою кримінального правопорушення та необхідність призначення їй покарання могли і потерпілі, і будь-які особи, і спеціальні посадові особи, і навіть сам суд. Зацікавлені особи, роблячи ті чи інші заяви, повинні їх підтвердити. Способи такого підтвердження перед судом також були різні. У далекі часи для підтвердження своєї позиції використовувались ордалії, поєдинки. Ще одним способом підтвердження своєї позиції є доказування за допомогою відомостей, що вказують на існування тих чи інших обставин. Саме цей спосіб встановлення фактів, які мають значення для прийняття правового рішення, зберігся до наших часів.

Таким чином, сутність кримінального процесу полягає в діяльності суду та інших його суб'єктів у постановленні питання про вчинення певною особою кримінального правопорушення, його дослідження за допомогою доказування та прийняття рішень щодо наявності чи відсутності події кримінального правопорушення, винності обвинуваченого, необхідності та розміру покарання винного. Рішення суду як про визнання обвинуваченого винним і його покарання, так і про визнання обвинуваченого невинуватим у пред'явленому обвинуваченні або звільнення від покарання особи, визнаної винною, як і звільнення особи від кримінальної відповідальності у передбачених законом випадках, однаковою мірою відповідають

призначенню кримінального процесу та діяльності суду й інших державних органів з виконання його завдань, що встановлені ст. 2 КПК України.

Як і під час будь-якої діяльності, у кримінальному процесі, наряду з основними діями, спрямованими на досягнення кінцевого результату, суб'єкти кримінального провадження здійснюють й інші дії, спрямовані на вирішення поточних завдань. Так, наприклад, обвинувачений може заявити відвід судді з метою забезпечення його неупередженості при ухваленні судового рішення. Суддя, для забезпечення нормального перебігу судового засідання може видалити із залу суду порушників порядку чи накласти на них грошове стягнення.

Система процесуальних дій, що здійснюються у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, у сучасній Україні, як уже зазначалось, охоплює не тільки судову, а й досудову провадження.

Специфіка досудового провадження полягає в тому, що у ньому задіяні ряд взаємодіючих суб'єктів (уповноважені державні органи та посадові особи, заявники, потерпілі, підозрювані, захисники, представники, свідки, експерти та ін.), які здійснюють та беруть участь у багатьох процесуальних діях і приймають чимало процесуальних рішень (щодо прийняття та реєстрації заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, збирання, перевірки та оцінки доказів, повідомлення особи про підозру, зупинення та закриття кримінального провадження тощо).

Досудове провадження є важливою та обов'язковою частиною кримінального процесу. Однак у цій частині провадження не здійснюється судова діяльність пов'язана із розглядом питання про винність особи та її покарання. Тут немає звернень до суду з кримінально-правових питань. Лише у випадках, передбачених кримінальним процесуальним законом, органи досудового розслідування, прокурор звертаються до суду (слідчого судді) для одержання дозволу на проведення процесуальних дій, якими обмежуються права та свободи учасників кримінального провадження (про застосування більшості заходів забезпечення кримінального провадження, у тому числі запобіжних заходів, про проникнення до житла чи іншого володіння особи, про проведення окремих видів слідчих (розшукових) дій та ін.).

Існування та включення досудового провадження до загальної системи кримінального процесу обумовлюється необхідністю здійснення попередньої процесуальної діяльності, що дозволяє безпосередньо до судового розгляду встановити наявність чи відсутність фактичних і правових підстав притягнення особи до кримінальної відповідальності.

Тісний зв'язок судового та досудового провадження також свідчить про єдину систему дій, що утворюють сутність кримінального процесу.

Таким чином, *кримінальний процес* – це діяльність уповноважених суб'єктів, спрямована на захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, забезпечення невідворотності кримінальної відповідальності та реалізацію інших норм кримінального закону, охорону прав та законних інтересів учасників кримінального провадження та вирішення інших завдань, які поставлені перед нею, що здійснюється на підставах і в порядку, передбачених кримінальним процесуальним законом.

Кримінальний процес як галузь права (кримінальне процесуальне право). Кримінальна процесуальна діяльність, будучи правовою, здійснюється на основі кримінального процесуального права. Це відносно самостійна сукупність норм

вітчизняного права, що регулюють відносини між суб'єктами кримінального процесу.

Кримінальне процесуальне право є окремою галуззю права, оскільки має свій предмет правового регулювання (суспільні відносини, що виникають і розвиваються при здійсненні досудового розслідування і судового провадження у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність) та свої методи правового регулювання (імперативний та диспозитивний).

Для кримінального процесуального права, як галузі публічного права, характерним є спеціальнодозвільний тип правового регулювання, в основі якого лежить формула: «дозволено лише те, що прямо передбачено законом» (на відміну, від загальнодозвільного типу правового регулювання, в основу якого покладено формулу: «дозволено все, що не заборонено законом»).

Нормами кримінального процесуального права визначаються завдання та система кримінального процесу, порядок відносин суду, органів прокуратури, досудового розслідування, оперативних підрозділів між собою та з фізичними і юридичними особами, які беруть участь у кримінальному процесі, порядок і форма проведення процесуальних дій, підстави, умови та порядок прийняття процесуальних рішень.

Значення кримінально-процесуального права визначається передусім тим, що воно встановлює ефективний порядок здійснення кримінального провадження, забезпечує умови для успішного виконання його завдань, наділяючи органи держави, посадових осіб необхідними повноваженнями.

Норми кримінально-процесуального права встановлюють правила, дотримання яких є необхідним для достовірного з'ясування обставин вчинення кожного кримінального правопорушення, справедливого здійснення правосуддя.

Наряду із цим, у нормах кримінального процесуального права встановлені процесуальні гарантії прав осіб – учасників кримінального провадження, у тому числі конституційного права громадян на судовий захист, на особисту свободу, недоторканність особи, житла та іншого володіння, охорону особистого життя, таємницю листування, телефонних розмов і телеграфних повідомлень, а також права оскарження рішень, дій чи бездіяльності посадових осіб. Важливе місце в системі цих гарантій посідає забезпечення права підозрюваного, обвинуваченого на захист.

Ряд найбільш важливих положень кримінально-процесуального права розміщені у Конституції України, тобто є конституційними нормами, що означає визнання його високої соціальної цінності.

Відповідно до п. 14 ст. 92 Конституції України виключно законами України визначаються судоустрій, судочинство, статус суддів; засади судової експертизи; організація і діяльність прокуратури, нотаріату, органів досудового розслідування, органів і установ виконання покарань; порядок виконання судових рішень; засади організації та діяльності адвокатури.

У свою чергу, ст. 1 КПК України передбачено, що порядок кримінального провадження на території України визначається лише кримінальним процесуальним законодавством України (ч. 1), яке складається з відповідних положень Конституції України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, КПК України та інших законів України (ч. 2).

Таким чином, *кримінальне процесуальне право* – це галузь права, сукупність закріплених Конституцією України, чинними міжнародними договорами, згода на

обов'язковість яких надана Верховною Радою України, КПК України та іншими законами України правових норм, що регулюють порядок діяльності органів досудового розслідування, прокуратури та суду, а також інших фізичних і юридичних осіб при здійсненні кримінального провадження.

Кримінальний процес як галузь науки. Наука кримінального процесу, як одна із галузей юридичної науки, становить систему понять, уявлень, поглядів та ідей, що розкривають сутність кримінального процесу, закономірності його виникнення та розвитку.

Наука кримінального процесу теоретично узагальнює досвід кримінально-процесуальної діяльності, аналізує актуальні питання застосування кримінального процесуального законодавства, розробляє науково-практичні рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності кримінально-процесуальної діяльності всіх суб'єктів кримінального провадження.

Наука кримінального процесу вивчає сутність, завдання і засади (принципи) кримінального провадження, розвиток і основні риси кримінально-процесуального права, правове становище суб'єктів кримінального процесу, проблеми доказів і доказування. Детально досліджується порядок кримінальної процесуальної діяльності від її початку до завершення, правила діяльності органів досудового розслідування, прокуратури і суду у кримінальному провадженні тощо. У межах кримінальної процесуальної науки досліджуються також історичний та зарубіжний досвід функціонування системи кримінального процесу.

Наука кримінального процесу в Україні має багату та цікаву історію. В її створенні і розвитку беруть участь вчені, що представляють різноманітні наукові напрями, але які мають загальні цілі, об'єднані турботою про утвердження верховенства права, зміцнення законності, ефективне виконання завдань кримінального провадження.

Об'єктивні закономірності виникнення, розвитку та функціонування одних і тих же фактичних і юридичних об'єктів у сфері кримінального провадження можуть бути предметом вивчення не лише кримінально-процесуальної науки, але й інших, пов'язаних з нею галузевих юридичних наук.

Наука кримінального процесу має тісний зв'язок із наукою кримінального права, криміналістикою, науками конституційного права, цивільного права та процесу, адміністративного права і процесу, кримінально-виконавчого права, теорією оперативно-розшукової діяльності, судової експертизи, вона ґрунтується на основних положеннях загальної теорії держави і права, а також формальної логіки та діалектико-матеріалістичної гносеології. Ця обставина свідчить про системність кримінально-процесуальної науки, зв'язок її положень з положеннями інших наук, об'єднаних єдиною діалектико-матеріалістичною методологією.

Предмет кримінально-процесуальної науки визначає специфіку застосування в ній загальнонаукових, окремих наукових і спеціальних методів пізнання, зумовлених загальним діалектико-матеріалістичним методом, що зобов'язує розглядати всі явища і процеси в їх розвитку та суперечностях.

Отже, *наука кримінального процесу* (кримінальна процесуальна наука) – одна із галузей юридичної науки, предметом дослідження якої є кримінально-процесуальне право, практика його застосування, а метою – вироблення рекомендацій щодо удосконалення законодавства та практики діяльності суб'єктів кримінального провадження.

Кримінальний процес як навчальна дисципліна. Кримінальний процес як навчальна дисципліна – частина теорії кримінального процесу, яку вивчають у закладах вищої освіти юридичного профілю. Предметом вивчення дисципліни є кримінально-процесуальне законодавство та практика його застосування, а також наука кримінального процесу.

Кримінальний процес як навчальна дисципліна належить до фундаментальних, нормативних, обов'язкових, професійно орієнтованих юридичних дисциплін і посідає провідне місце в професійній підготовці юристів і правоохоронців. Навчальна дисципліна «Кримінальний процес» ґрунтується на нормах кримінально-процесуального права, практиці його застосування і науці кримінального процесу. Вона вивчає чинне кримінально-процесуальне законодавство, процесуальну діяльність і процесуальні правовідносини, теорію й історію кримінального процесу.

Кримінальний процес належить до навчальних дисциплін, які посідають провідне місце у професійній підготовці юристів різної спеціалізації. У реальному професійному житті практично кожному випускникові – юристу, правоохоронцю доводиться зіткнутися з питаннями кримінального провадження. Тому глибоке вивчення кримінально-процесуального права та теорії кримінального процесу – одна з умов успішної роботи на посадах слідчих, дізнавачів, прокурорів, суддів, адвокатів, співробітників оперативних підрозділів та в інших сферах юридичної та правоохоронної діяльності.

Навчальна дисципліна «Кримінальний процес» поділяється на загальну та особливу частини.

У *загальній частині* вивчаються основні, вихідні положення: поняття, сутність та форми кримінального процесу; кримінальний процесуальний закон та правила його дії; джерела кримінального процесуального права України; засади (принципи) кримінального провадження; правовий статус суб'єктів кримінального процесу; докази та доказування у кримінальному процесі; заходи забезпечення кримінального провадження та ін.

На основі цих фундаментальних положень в *особливій частині* вивчається рух кримінального провадження на всіх стадіях кримінального процесу, а також особливі порядки кримінального провадження.

Кримінальний процес як вид державної діяльності, галузь права, як наука і навчальна дисципліна тісно пов'язаний і взаємодіє з іншими галузями права, відповідними науками та навчальними дисциплінами, а саме:

1. Конституційним правом. У Конституції України закріплено більшість засад (принципів) кримінального процесу, основні права й свободи громадян, систему правосуддя. У кримінальному процесуальному праві ці засади (принципи) відтворюються, конкретизуються, закріплюється система процесуальних гарантій їх здійснення.

2. Кримінальним правом. Норми кримінального права застосовуються органами досудового розслідування, прокурорами й судами до осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, тільки у межах кримінального процесу. У свою чергу, основні питання предмета доказування в кримінальному провадженні визначаються складом того чи іншого кримінального правопорушення, сформульованого в нормах закону про кримінальну відповідальність.

3. Законодавством про судоустрій, прокуратуру, органи досудового розслідування й адвокатуру, в якому встановлюються основні принципи організації й діяльності

суду, прокуратури, органів досудового розслідування, адвокатури. Кримінальний процес визначає порядок діяльності цих органів у межах кримінального провадження, а також участі адвокатів у кримінально-процесуальній діяльності.

4. Кримінально-виконавчим правом. Цей зв'язок зумовлений передусім тим, що вид і міра покарання, вид установи виконання покарання визначаються вироком суду, і з моменту звернення вироку до виконання починають діяти норми законодавства про виконання покарань. Ряд питань, що виникають на стадії виконання судового рішення, вирішуються за правилами, встановленими кримінальним процесуальним законом.

5. Криміналістикою і судовою психологією. Усі організаційні, тактичні, методичні й психологічні прийоми розслідування кримінальних правопорушень, які розробляються вказаними науками, застосовуються тільки в межах кримінального процесу і не можуть суперечити нормам кримінального процесуального права, тим правилам і прийомам розслідування кримінальних правопорушень, проведення слідчих (розшукових) дій, що закріплені в ньому. Досягнення судової психології широко використовуються, зокрема, у формі проведення судово-психологічної експертизи у кримінальному провадженні.

6. Кримінологією. Вивчаючи особу правопорушника, причини та умови вчинення кримінальних правопорушень, розробляючи рекомендації щодо їх усунення, кримінологія ґрунтується і на нормах кримінального процесуального права, аналізі діяльності органів досудового розслідування, прокуратури і суду у конкретних кримінальних провадженнях, на вивченні матеріалів цих проваджень. Розробляючи рекомендації щодо ефективного вивчення особи підозрюваного, обвинуваченого, потерпілого, з'ясування причин і умов вчинення кримінальних правопорушень і вжиття заходів щодо їх усунення, зокрема й при здійсненні кримінального провадження, кримінологія сприяє вдосконаленню кримінально-процесуального законодавства та процесуальної діяльності вищевказаних органів. Водночас ці пропозиції мають ґрунтуватись на нормах кримінально-процесуального права. Жодна з розроблених ученими-кримінологами пропозицій чи рекомендацій не може бути реалізована, якщо вона суперечить нормам кримінально-процесуального закону.

7. Судовою медициною і судовою психіатрією, досягнення яких використовуються при вирішенні під час здійснення кримінального провадження питань медичного, психіатричного характеру, зокрема, при проведенні освідчення, огляді трупа, призначенні судово-медичної і судово-психіатричної експертиз і т.п.

8. Законодавством про оперативно-розшукову діяльність. Завданням оперативно-розшукової діяльності є, зокрема, пошук і фіксація в інтересах кримінального судочинства фактичних даних про протиправну діяльність окремих осіб та груп. Матеріали оперативно-розшукової діяльності використовуються як приводи та підстави для початку досудового розслідування, проведення слідчих, у тому числі негласних слідчих (розшукових) дій, отримання фактичних даних, які можуть бути доказами у кримінальному провадженні.

Форми (типи) кримінального процесу

Наразі відомо про різні порядки кримінального провадження, що існували в минулому, та існують сьогодні. Серед тисяч особливостей і деталей такого провадження виявляють певні істотні загальні риси, що характеризують ту чи іншу форму (тип) кримінального процесу.

Під *формою кримінального процесу* традиційно розуміють його структуру (загалом та окремих його стадій), організацію, котрими визначаються джерело виникнення, розвиток цього процесу, процесуальне становище його учасників.

На форму кримінального процесу впливають такі чинники, як державно-політичний режим, у тому числі державна політика у галузі кримінального процесу, а також рівень правової культури у суспільстві.

Протягом усього періоду існування кримінального процесу у різних державах і у різний час він набував певних рис, властивостей, які покладені в основу виділення таких історичних форм (типів, моделей) кримінального процесу: 1) розшуковий; 2) змагальний; 3) змішаний.

Така типологія кримінального процесу в своїй основі має наявність чи відсутність спору рівноправних сторін перед незалежним судом. Якщо такий спір наявний, то процес належить до змагального типу, якщо ні – до розшукового. Якщо спір сторін присутній лише на деяких етапах процесу чи в окремих його інститутах, то тип судочинства вважається змішаним.

Розшуковий (інквізиційний, слідчо-розшуковий) кримінальний процес має такі основні ознаки:

1. застосування переважно імперативного методу правового регулювання кримінально-процесуальних відносин;
2. функції обвинувачення, захисту і вирішення спору по суті зосереджено в одному державному органі;
3. суд має право змінювати обвинувачення в досить значних межах;
4. відсутність у процесі самостійних сторін, а відповідно і їх змагальності;
5. наявність в обвинуваченого певних прав, реалізація яких цілком залежить від державних органів, які ведуть процес;
6. визнання обвинуваченим своєї вини має перевагу над іншими доказами;
7. таємність провадження.

Змагальний кримінальний процес має такі основні ознаки:

1. наявність кримінально-правового спору;
2. наявність сторін із різними за змістом інтересами;
3. залежність вироку суду від результату змагання сторін;
4. зміст і обсяг обвинувачення визначає обвинувач, а суд розглядає справу тільки у визначеному обвинувачем обсязі.

Виділяють приватно-позовний (обвинувачем виступає приватна особа) та публічно-позовний (обвинувачем виступає державний орган, посадова особа) змагальний кримінальний процес.

У жодній із сучасних держав кримінальний процес у «чистій» історичній формі (розшуковій, змагальній) не існує. Елементи розшукової форми «змішуються» зі змагальними, що дає підстави виділяти кримінальний процес змішаної форми.

Розрізняють *два види змішаного кримінального процесу*:

1) процес, у якому досудове розслідування побудовано на суто розшукових, а судові стадії – на змагальних засадах. Основні риси:

1. у досудовому провадженні не допускається захисник;
2. обвинувачений та інші учасники процесу мають змогу ознайомитися з матеріалами кримінального провадження тільки після завершення досудового розслідування;

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	9
ГЛАВА 1. ПОНЯТТЯ, СУТЬ І ЗАВДАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	10
1. Поняття та сутність, форми (типи) кримінального процесу	10
2. Завдання кримінального процесу.....	19
3. Система стадій кримінального процесу	30
4. Кримінальна процесуальна форма, функції, відносини та гарантії	41
5. Кримінальні процесуальні акти	48
Питання для самоконтролю.....	51
Рекомендована література	51
ГЛАВА 2. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА МЕЖІ ЙОГО ДІЇ	54
1. Поняття кримінального процесуального права	54
2. Джерела кримінального процесуального права.....	57
3. Норми кримінального процесуального права та їх тлумачення	65
4. Поняття та система кримінального процесуального законодавства.....	69
5. Межі дії кримінального процесуального законодавства	71
Питання для самоконтролю.....	74
Рекомендована література	74
ГЛАВА 3. ЗАСАДИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	76
1. Поняття, значення і класифікація засад кримінального провадження	76
2. Конституційні засади кримінального провадження.....	78
3. Інші засади кримінального провадження.....	103
Питання для самоконтролю.....	106
Рекомендована література	106
ГЛАВА 4. УЧАСНИКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	109
1. Поняття та класифікація учасників кримінального провадження	109
2. Суд, слідчий суддя, присяжний.....	110
3. Сторона обвинувачення	113
4. Сторона захисту.....	119
5. Потерпілий та його представник у кримінальному провадженні	127
6. Інші учасники кримінального провадження	130
7. Відводи учасників кримінального провадження	145
Питання для самоконтролю.....	148
Рекомендована література	149

ГЛАВА 5. ДЕРЖАВНИЙ ЗАХИСТ СУДДІВ, ПРАЦІВНИКІВ СУДУ, ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА ІНШИХ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	152
1. Загальні положення державного захисту суддів, працівників суду, правоохоронних органів та інших учасників кримінального провадження.....	152
2. Види заходів забезпечення безпеки осіб взятих під державний захист, підстави та порядок їх застосування.....	156
Питання для самоконтролю.....	159
Рекомендована література.....	160
ГЛАВА 6. ДОКАЗИ І ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	161
1. Поняття, сутність та значення кримінального процесуального доказування.....	161
2. Предмет, межі та суб'єкти доказування у кримінальному процесі.....	170
3. Докази у кримінальному провадженні, їх класифікація і види.....	172
Питання для самоконтролю.....	175
Рекомендована література.....	175
ГЛАВА 7. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА ДОКАЗІВ.....	178
1. Поняття, сутність, система та значення процесуальних джерел доказів.....	178
2. Показання як джерело доказів у кримінальному провадженні.....	179
3. Місце речових доказів у системі процесуальних джерел доказів.....	182
4. Роль документа як процесуального джерела доказів.....	186
5. Висновок експерта та його значення як процесуального джерела доказів.....	190
Питання для самоконтролю.....	194
Рекомендована література.....	195
ГЛАВА 8. ФІКСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ. ПРОЦЕСУАЛЬНІ РІШЕННЯ.....	196
1. Загальні положення та форми фіксування кримінального провадження.....	196
2. Процесуальні рішення.....	204
Питання для самоконтролю.....	207
Рекомендована література.....	208
ГЛАВА 7. ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТРОКИ І ПРОЦЕСУАЛЬНІ ВИТРАТИ.....	210
1. Поняття процесуальних строків та їх значення у кримінальному провадженні.....	210
2. Основні положення міжнародно-правових документів та національного законодавства з питань кримінально-процесуальних строків. Європейські стандарти визначення строків та їх дотримання у кримінальному процесі.....	213
3. Класифікація строків у кримінальному провадженні.....	217
4. Порядок обчислення, продовження та поновлення процесуальних строків.....	219
5. Поняття і види процесуальних витрат.....	222
Питання для самоконтролю.....	227
Рекомендована література.....	228

ГЛАВА 10. ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ	230
1. Відшкодування (компенсація) шкоди: поняття, учасники, види шкоди	230
2. Способи відшкодування шкоди	233
3. Цивільний позов	237
Питання для самоконтролю	240
Рекомендована література	241
ГЛАВА 11. ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	243
1. Заходи забезпечення кримінального провадження: поняття та їх види	243
2. Загальні правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження	245
3. Види заходів забезпечення кримінального провадження та порядок їх застосування	247
Питання для самоконтролю	265
Рекомендована література	265
ГЛАВА 12. ЗАПОБІЖНІ ЗАХОДИ.....	268
1. Поняття та види запобіжних заходів	268
2. Мета та підстави застосування запобіжних заходів	270
3. Загальний порядок застосування, зміни та скасування запобіжних заходів.....	275
4. Види запобіжних заходів та порядок їх застосування	282
5. Затримання особи у кримінальному провадженні	295
Питання для самоконтролю	302
Рекомендована література	303
ГЛАВА 13. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	306
1. Поняття стадії досудового розслідування та її завдання. Форми досудового розслідування	306
2. Початок досудового розслідування	310
3. Підслідність кримінальних проваджень.....	326
4. Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування	335
5. Місце проведення досудового розслідування.....	338
6. Строки досудового розслідування	340
7. Розгляд клопотань під час досудового розслідування	345
8. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення	348
9. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування	350
Питання для самоконтролю	352
Рекомендована література	352
ГЛАВА 14. СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ	357
1. Поняття, система, види та значення слідчих (розшукових) дій	357
2. Загальні вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій	360

3. Процесуальна характеристика слідчих (розшукових) дій та порядок їх проведення.....	365
Питання для самоконтролю.....	387
Рекомендована література.....	387

ГЛАВА 15. НЕГЛАСНІ СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ.....389

1. Поняття та види негласних (слідчих) розшукових дій	389
2. Підстави та загальні вимоги до проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	392
3. Характеристика окремих негласних слідчих (розшукових) дій.....	399
Питання для самоконтролю.....	411
Рекомендована література.....	412

ГЛАВА 16. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ414

1. Поняття, сутність та значення повідомлення про підозру у кримінальному провадженні.....	414
2. Підстави повідомлення про підозру, вимоги до змісту та форми письмового повідомлення про підозру	419
3. Вручення письмового повідомлення про підозру	422
4. Особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб.....	428
5. Підстави і процесуальний порядок зміни повідомлення про підозру	430
Питання для самоконтролю.....	432
Рекомендована література.....	432

ГЛАВА 17. ЗУПИНЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ434

1. Поняття, підстави, процесуальний порядок зупинення досудового розслідування.....	434
2. Підстави і процесуальний порядок відновлення досудового розслідування.....	441
Питання для самоконтролю.....	443
Рекомендована література.....	443

ГЛАВА 18. ЗАКІНЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ445

1. Форми закінчення досудового розслідування	445
2. Закриття кримінального провадження	446
3. Звільнення особи від кримінальної відповідальності	450
4. Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру	451
Питання для самоконтролю.....	454
Рекомендована література.....	454

ГЛАВА 19. СПЕЦІАЛЬНЕ ДОСУДОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....456

1. Поняття, завдання спеціального досудового розслідування кримінальних правопорушень.....	456
--	-----

2. Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування, порядок його розгляду.....	458
3. Порядок вручення процесуальних документів під час здійснення спеціального досудового розслідування.....	460
Питання для самоконтролю.....	462
Рекомендована література.....	462

ГЛАВА 20. ОСОБЛИВОСТІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ.....	464
1. Загальні положення досудового розслідування у формі дізнання.....	464
2. Строки досудового розслідування кримінальних проступків.....	465
3. Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальний проступок. Вилучення речей і документів. повідомлення про підозру.....	467
4. Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії під час досудового розслідування кримінальних проступків.....	470
5. Порядок закінчення дізнання.....	471
Питання для самоконтролю.....	472
Рекомендована література.....	473

ГЛАВА 21. ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....

1. Поняття та суть оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування.....	475
2. Порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів досудового розслідування.....	476
3. Оскарження недотримання розумних строків.....	480
4. Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування.....	481
5. Оскарження слідчим, дізнавачем рішень, дій чи бездіяльності прокурора.....	484
Питання для самоконтролю.....	485
Рекомендована література.....	485

ГЛАВА 22. ПІДСУДНІСТЬ ТА ПІДГОТОВЧЕ СУДОВЕ

ПРОВАДЖЕННЯ.....	487
1. Поняття та види підсудності у кримінальному провадженні.....	487
2. Поняття, суть і значення підготовчого провадження.....	491
3. Порядок і строки підготовчого провадження.....	493
4. Рішення, які приймаються за результатами підготовчого провадження.....	494
5. Дії суду, пов'язані з підготовкою до судового розгляду.....	497
6. Ухвала про призначення кримінального провадження до судового розгляду.....	499
7. Складання досудової доповіді.....	500
8. Ознайомлення з матеріалами кримінального провадження (кримінальною справою).....	502
Питання для самоконтролю.....	502
Рекомендована література.....	503

ГЛАВА 23. СУДОВИЙ РОЗГЛЯД	505
1. Поняття, значення та засади судового розгляду	505
2. Загальні положення судового розгляду у кримінальному провадженні	512
3. Межі судового розгляду	521
4. Процедура судового розгляду	524
Питання для самоконтролю	534
Рекомендована література	534
ГЛАВА 24. СУДОВІ РІШЕННЯ.....	537
1. Поняття, види, ознаки судових рішень, вимоги до них	537
2. Ухвали слідчого судді на досудовому розслідуванні.....	539
3. Судові рішення під час підготовчого судового засідання та судового розгляду	540
4. Судові рішення під час провадження в суді апеляційної інстанції	544
5. Судові рішення під час провадження в суді касаційної інстанції.....	547
Питання для самоконтролю	548
Рекомендована література	548
ГЛАВА 25. ОСОБЛИВІ ПОРЯДКИ ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ	549
1. Спрощене провадження щодо кримінальних проступків.....	549
2. Провадження в суді присяжних	550
Питання для самоконтролю.....	556
Рекомендована література	556
ГЛАВА 26. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ.....	558
1. Поняття та значення апеляційного провадження	558
2. Предмет та суб'єкти апеляційного оскарження.....	560
3. Строки і порядок апеляційного оскарження	563
4. Процесуальний порядок підготовки та проведення апеляційного розгляду ...	566
5. Рішення суду апеляційної інстанції	573
6. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом апеляційної інстанції	574
Питання для самоконтролю:.....	579
Рекомендована література	579
ГЛАВА 27. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ.....	581
1. Сутність, завдання і значення стадії провадження в суді касаційної інстанції	581
2. Порядок і строки касаційного оскарження. Вимоги до касаційної скарги	584
3. Етапи касаційного провадження як стадії кримінального процесу	585
4. Процедура касаційного розгляду та судові рішення за наслідками розгляду касаційної скарги	589
Питання для самоконтролю	595
Рекомендована література	595

ГЛАВА 28. ПРОВАДЖЕННЯ ЗА НОВОВІЯВЛЕНИМИ АБО ВИКЛЮЧНИМИ ОБСТАВИНАМИ.....	597
1. Сутність, завдання та підстави провадження за нововиявленими або виключними обставинами.....	597
2. Строки звернення, вимоги до заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами та порядок її подання.....	599
3. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.....	600
Питання для самоконтролю.....	602
Рекомендована література.....	602
ГЛАВА 29. ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ.....	604
1. Поняття і значення стадії виконання судових рішень.....	604
2. Поняття та види судових рішень у кримінальному провадженні, порядок набрання ними законної сили.....	609
3. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні.....	620
Питання для самоконтролю.....	630
Рекомендована література.....	631
ГЛАВА 30. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ НА ПІДСТАВІ УГОД.....	632
1. Поняття та види угод у кримінальному провадженні.....	632
2. Порядок ініціювання та укладення угод.....	632
3. Загальний порядок судового провадження на підставі угод.....	637
Питання для самоконтролю.....	640
Рекомендована література.....	641
ГЛАВА 31. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ У ФОРМІ ПРИВАТНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ.....	643
Питання для самоконтролю.....	645
Рекомендована література.....	645
ГЛАВА 32. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ОКРЕМОЇ КАТЕГОРІЇ ОСІБ.....	646
Питання для самоконтролю.....	655
Рекомендована література.....	655
ГЛАВА 33. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ.....	657
1. Загальні положення кримінального провадження щодо неповнолітніх.....	657
2. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх на стадії досудового розслідування.....	668
3. Кримінальне провадження щодо неповнолітніх на стадії судового провадження.....	675
Питання для самоконтролю.....	680
Рекомендована література.....	680

ГЛАВА 34. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ МЕДИЧНОГО ХАРАКТЕРУ	682
1. Поняття примусових заходів медичного характеру та їх види	682
2. Порядок досудового провадження про застосування примусових заходів медичного характеру	683
3. Судовий розгляд кримінального провадження про застосування примусових заходів медичного характеру	687
Питання для самоконтролю	691
Рекомендована література	691
 ГЛАВА 35. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ НА ТЕРИТОРІЇ ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИЦТВ ТА КОНСУЛЬСЬКИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ, НА ПОВІТРЯНОМУ, МОРСЬКОМУ ЧИ РІЧКОВОМУ СУДНІ, ЩО ПЕРЕБУВАЄ ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ ПІД ПРАПОРОМ АБО З РОЗПІЗНАВАЛЬНИМ ЗНАКОМ УКРАЇНИ, ЯКЩО ЦЕ СУДНО ПРИПИСАНО ДО ПОРТУ, РОЗТАШОВАНОГО В УКРАЇНІ	693
Питання для самоконтролю	698
Рекомендована література	699
 ГЛАВА 36. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ, ЯКЕ МІСТИТЬ ВІДОМОСТІ, ЩО СТАНОВЛЯТЬ ДЕРЖАВНУ ТАЄМНИЦЮ.....	700
1. Загальні положення кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю	700
2. Процесуальний порядок кримінального провадження за участю осіб, які мають доступ до матеріалів, що становлять державну таємницю	702
Питання для самоконтролю	704
Рекомендована література	704
 ГЛАВА 37. ОСОБЛИВИЙ РЕЖИМ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ АБО У РАЙОНІ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ	706
Питання для самоконтролю	710
Рекомендована література	710
 ГЛАВА 38. ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНИХ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	712
Питання для самоконтролю	722
Рекомендована література	722
 ГЛАВА 39. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА. МІЖНАРОДНА ПРАВОВА ДОПОМОГА ПРИ ПРОВЕДЕННІ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДІЙ	724
1. Поняття та правова основа міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.....	724

2. Процесуальний порядок надання міжнародної правової допомоги під час проведення процесуальних дій.....	726
3. Сутність видачі особи, яка вчинила кримінальне правопорушення (екстрадиція)	735
4. Порядок і умови кримінального провадження у порядку перейняття	746
5. Визнання та виконання вироків судів іноземних держав та передача засуджених осіб.....	750
Питання для самоконтролю.....	754
Рекомендована література	754
АВТОРИ ПІДРУЧНИКА.....	757

CONTENTS

PREFACE	7
LIST OF ABBREVIATIONS	9
CHAPTER 1. THE CONCEPT, ESSENCE AND TASKS OF THE CRIMINAL PROCESS.....	10
1. The concept and essence, forms (types) of criminal proceedings	10
2. Tasks of the criminal process	19
3. The system of stages of the criminal process	30
4. Criminal procedural form, functions, relations and guarantees	41
5. Criminal procedural acts.....	48
Questions for self-control	51
Recommended books.....	51
CHAPTER 2. CRIMINAL PROCEDURAL LAW. CRIMINAL PROCEDURAL LEGISLATION AND THE LIMITS OF ITS ACTION	54
1. The concept of criminal procedural law	54
2. Sources of criminal procedural law	57
3. Norms of criminal procedural law and their interpretation	65
4. The concept and system of criminal procedure legislation.....	69
5. Limits of criminal procedural legislation	71
Questions for self-control	74
Recommended books.....	74
CHAPTER 3. PRINCIPLES OF CRIMINAL PROCEEDINGS	76
1. The concept, meaning and classification of the principles of criminal proceedings	76
2. Constitutional principles of criminal proceedings	78
3. Other principles of criminal proceedings	103
Questions for self-control	106
Recommended books.....	106
CHAPTER 4. PARTICIPANTS IN CRIMINAL PROCEEDINGS	109
1. The concept and classification of participants in criminal proceedings	109
2. Court, investigating judge, jury	110
3. The prosecution	113
4. Party of defense	119
5. The victim and his representative in the criminal proceedings	127
6. Other participants in criminal proceedings.....	130
7. Withdrawals of participants in criminal proceedings	145
Questions for self-control	148
Recommended books.....	149
CHAPTER 5. STATE PROTECTION OF JUDGES, COURT EMPLOYEES, LAW ENFORCEMENT AUTHORITIES AND OTHER PARTICIPANTS IN CRIMINAL PROCEEDINGS	152

1. General provisions of state protection of judges, court employees, law enforcement agencies and other participants in criminal proceedings.....	152
2. Types of measures to ensure the safety of persons taken under state protection, the grounds and procedure for their application	156
Questions for self-control	159
Recommended books.....	160

CHAPTER 6. EVIDENCE AND PROOF IN CRIMINAL PROCEEDINGS161

1. The concept, essence and significance of criminal procedural evidence.....	161
2. Subject, limits and subjects of evidence in criminal proceedings	170
3. Evidence in criminal proceedings, the classification of evidence	172
Questions for self-control	175
Recommended books.....	175

CHAPTER 7. PROCEDURAL SOURCES OF EVIDENCE178

1. The concept, essence, system and significance of procedural sources of evidence	178
2. Testimony as a source of evidence in criminal proceedings	179
3. The place of material evidence in the system of procedural sources of evidence ...	182
4. The role of the document as a procedural source of evidence.....	186
5. Expert opinion and its significance as a procedural source of evidence.....	190
Questions for self-control.....	194
Recommended books.....	195

CHAPTER 8. FIXING OF CRIMINAL PROCEEDINGS, PROCEDURAL DECISIONS196

1. General provisions and forms of recording criminal proceedings.....	196
2. Procedural decisions.....	204
Questions for self-control.....	207
Recommended books.....	208

CHAPTER 9. PROCEDURAL TERMS AND PROCEDURAL COSTS.....210

1. The concept of procedural deadlines and their significance in criminal proceedings	210
2. The main provisions of international legal documents and national legislation on criminal procedure. European standards for setting deadlines and their observance in criminal proceedings.....	213
3. Classification of terms in criminal proceedings.	217
4. The procedure for calculating, extending and renewing procedural deadlines.....	219
5. The concept and types of procedural costs.	222
Questions for self-control.....	227
Recommended books.....	228

CHAPTER 10. COMPENSATION FOR DAMAGES IN CRIMINAL PROCEEDINGS230

1. Compensation (refund) for damage: concepts, participants, types of damage	230
2. Ways of compensation.	233

3. Civil lawsuit.....	237
Questions for self-control.....	240
Recommended books.....	241
CHAPTER 11. MEASURES TO ENSURE CRIMINAL PROCEEDINGS	243
1. Measures to ensure the criminal proceedings of the concept and their types.....	243
2. General rules for the application of measures to ensure criminal proceedings	245
3. Types of measures to ensure criminal proceedings and the procedure for their application.....	247
Questions for self-control.....	265
Recommended books.....	265
CHAPTER 12. PRECAUTIONS.....	268
1. The concept and types of precautionary measures	268
2. Purpose and grounds for application of precautionary measures	270
3. General procedure for application, change and cancellation of precautionary measures	275
4. Types of precautionary measures and the procedure for their application	282
5. Detention of a person in criminal proceedings	295
Questions for self-control.....	302
Recommended books.....	303
CHAPTER 13. GENERAL PROVISIONS OF THE PRE-TRIAL INVESTIGATION.....	306
1. The concept of the stage of pre-trial investigation and its tasks. Forms of pre-trial investigation	306
2. Commencement of the pre-trial investigation	310
3. Investigation of criminal proceedings	326
4. Combining and separating pre-trial investigation materials	335
5. Place of pre-trial investigation.....	338
6. Terms of pre-trial investigation	340
7. Consideration of petitions during the pre-trial investigation	345
8. Acquaintance with the materials of the pre-trial investigation before its completion	348
9. Inadmissibility of disclosure of information of pre-trial investigation.....	350
Questions for self-control.....	352
Recommended books.....	352
CHAPTER 14. INVESTIGATIVE (SEARCH) ACTIONS	357
1. The concept, system, types and meaning of investigative (search) actions.....	357
2. General requirements for conducting investigative (search) actions.....	360
3. Procedural characteristics of investigative (search) actions and the procedure for their conduct.....	365
Questions for self-control.....	387
Recommended books.....	387
CHAPTER 15. COVERT INVESTIGATIVE (SEARCH) ACTIONS	389

1. The concept and types of covert (search) investigative actions.....	389
2. Grounds and general requirements for covert investigative (search) actions.	392
3. Characteristics of some covert investigative (search) actions.	399
Questions for self-control.....	411
Recommended books.....	412
CHAPTER 16. NOTIFICATION OF SUSPICION	414
1. The concept, nature and significance of the notice of suspicion in criminal proceedings	414
2. Grounds for notification of suspicion, requirements for the content and form of written notification of suspicion	419
3. Delivery of a written notice of suspicion.....	422
4. Features of the notification on suspicion of a certain category of persons.....	428
5. Grounds and procedural procedure for changing the notice of suspicion	430
Questions for self-control.....	432
Recommended books.....	432
CHAPTER 17. SUSPENSION OF PRE-TRIAL INVESTIGATION.....	434
1. The concept, grounds, procedural order of suspension of the pre-trial investigation.....	434
2. Grounds, procedural order of resumption of pre-trial investigation	441
Questions for self-control.....	443
Recommended books.....	443
CHAPTER 18. COMPLETION OF THE PRE-TRIAL INVESTIGATION.....	445
1. Forms of completion of pre-trial investigation	445
2. Closure of criminal proceedings.....	446
3. Exemption of a person from criminal liability.	450
4. Appeal to the court with an indictment, a request for the application of coercive measures of an educational or medical nature.....	451
Questions for self-control.....	454
Recommended books.....	454
CHAPTER 19. FEATURES OF THE SPECIAL PRE-TRIAL INVESTIGATION OF CRIMINAL OFFENSES.....	456
1. Concepts and tasks, features of special pre-trial investigation	456
2. Request of the investigator, prosecutor for the implementation of a special pre-trial investigation, the procedure for its consideration.....	458
3. The procedure for serving procedural documents during a special pre-trial investigation.....	460
Questions for self-control.....	462
Recommended books.....	462
CHAPTER 20. FEATURES OF PRE-TRIAL INVESTIGATION OF CRIMINAL OFFENSES.....	464
1. General provisions of the pre-trial investigation in the form of an inquiry	464
2. Terms of pre-trial investigation of criminal offenses	465

3. Features of detention of a person who has committed a criminal offense.	
Seizure of things and documents. Report of suspicion	467
4. Investigative (search) and covert investigative (search) actions during the pre-trial investigation of criminal offenses.....	470
5. The order of completion of the inquiry	471
Questions for self-control	472
Recommended books.....	473

CHAPTER 21. APPEALS AGAINST DECISIONS, ACTIONS OR INACTIVITY DURING THE PRE-TRIAL INVESTIGATION475

1. The concept and essence of appealing decisions, actions or omissions during the pre-trial investigation.	475
2. Procedure for appealing decisions, actions or omissions of pre-trial investigation bodies.	476
3. Appeal against non-compliance with reasonable deadlines.	480
4. Appeal against the decisions of the investigating judge during the pre-trial investigation.....	481
5. Appeal by the investigator, coroner of decisions, actions or inaction of the prosecutor.	484
Questions for self-control.....	485
Recommended books.....	485

CHAPTER 22. JURISDICTION AND PREPARATORY JUDICIAL PROCEEDINGS487

1. The concept and types of jurisdiction in criminal proceedings	487
2. The concept, essence and significance of the preparatory proceedings.....	491
3. Procedure and terms of preparatory proceedings	493
4. Decisions made as a result of preparatory proceedings.....	494
5. Actions of the court related to preparation for trial	497
6. Resolution on the appointment of criminal proceedings for trial	499
7. Preparation of a pre-trial report	500
8. Acquaintance with materials of criminal proceedings (criminal case).....	502
Questions for self-control.....	502
Recommended books.....	503

CHAPTER 23. JUDICIAL PROCEEDINGS505

1. The concept, meaning and principles of litigation.....	505
2. General provisions of court proceedings in criminal proceedings.....	512
3. The limits of the trial.	521
4. Judicial procedure.....	524
Questions for self-control.....	534
Recommended books.....	534

CHAPTER 24. COURT DECISIONS537

1. The concept, types, features of court decisions, requirements for them.....	537
2. Decisions of the investigating judge at the pre-trial investigation.....	539
3. Judgments during the preparatory hearing and trial.	540

4. Judicial decisions during the proceedings in the court of appeal.....	544
5. Judicial decisions during the proceedings in the court of cassation.	547
Questions for self-control.	548
Recommended books.....	548
CHAPTER 25. SPECIAL PROCEDURES FOR PROCEEDINGS IN THE COURT OF FIRST INSTANCE	549
1. Simplified proceedings for criminal offenses.....	549
2. Jury proceedings.....	550
Questions for self-control.....	556
Recommended books.....	556
CHAPTER 26. PROCEEDINGS IN THE COURT OF APPEAL.....	558
1. The concept and meaning of appellate proceedings.....	558
2. Subject and subjects of appeal.....	560
3. Terms and procedure for appeal.....	563
4. Procedural procedure for preparation and conduct of the appellate review.....	566
5. Decision of the appellate court.....	573
6. Grounds for revocation or change of a court decision by a court of appeal.....	574
Questions for self-control.....	579
Recommended books.....	579
CHAPTER 27. PROCEEDINGS IN THE COURT OF CASSATION	581
1. The essence, tasks and significance of the stage of proceedings in the court of cassation.....	581
2. Procedure and terms of cassation appeal. Requirements for a cassation appeal.....	584
3. Stages of cassation proceedings as stages of criminal proceedings.....	585
4. The procedure of cassation proceedings and final court decisions as a result of consideration of the cassation appeal.....	589
Questions for self-control.....	595
Recommended books.....	595
CHAPTER 28. PROCEEDINGS FOR NEWLY DISCOVERED OR EXCEPTIONAL CIRCUMSTANCES	597
1. The essence, tasks and grounds of proceedings on newly discovered or exceptional circumstances.....	597
2. Terms of appeal, requirements for the application for review of the court decision on newly discovered or exceptional circumstances and the procedure for its submission.....	599
3. The procedure for reviewing a court decision in newly discovered or exceptional circumstances.....	600
Questions for self-control.....	602
Recommended books.....	602
CHAPTER 29. ENFORCEMENT OF COURT DECISIONS	604
1. The concept and meaning of the stage of execution of court decisions.....	604

2. The concept and types of court decisions in criminal proceedings, the procedure for their entry into force	609
3. The procedure for execution of court decisions in criminal proceedings	620
Questions for self-control	630
Recommended books.....	631
CHAPTER 30. CRIMINAL PROCEEDINGS UNDER AGREEMENTS.....	632
1. The concept and types of agreements in criminal proceedings	632
2. Procedure for initiating and concluding agreements... ..	632
3. General procedure of court proceedings on the basis of agreements.....	637
Questions for self-control	640
Recommended books.....	641
CHAPTER 31. CRIMINAL PROCEEDINGS IN THE FORM OF PRIVATE PROSECUTION	643
CHAPTER 32. CRIMINAL PROCEEDINGS REGARDING A CERTAIN CATEGORY OF PERSONS	646
CHAPTER 33. CRIMINAL PROCEEDINGS AGAINST JUVENILES.....	657
1. General provisions of criminal proceedings against minors. A minor in conflict with the law.....	657
2. Criminal proceedings against minors at the stage of pre-trial investigation.....	668
3. Criminal proceedings against minors at the stage of court proceedings.....	675
Questions for self-control.....	680
Recommended books.....	680
CHAPTER 34. CRIMINAL PROCEEDINGS REGARDING THE APPLICATION OF COMPULSORY MEASURES OF A MEDICAL NATURE	682
1. The concept of coercive measures of a medical nature and their types.....	682
2. The procedure for pre-trial proceedings on the application of coercive measures of a medical nature.....	683
3. Judicial review of criminal proceedings on the application of coercive measures of a medical nature.....	687
Questions for self-control.....	691
Recommended books.....	691
CHAPTER 35. CRIMINAL PROCEEDING IN DIPLOMATIC MISSIONS, CONSULAR OFFICES OF UKRAINE ON AIR, SEA OR RIVER VESSELS, WHICH ARE SITUATED OUTSIDE UKRAINE, WITH THE FLAG OR MARKINGS OF UKRAINE IF THE VESSEL IS REGISTERED IN A PORT LOCATED IN UKRAINE	693
CHAPTER 36. CRIMINAL PROCEEDINGS CONTAINING INFORMATION CONSTITUTING A STATE SECRET	700

1. General provisions of criminal proceedings, which contain information that constitutes a state secret.....	700
2. Procedural procedure of criminal proceedings with the participation of persons who have access to materials constituting a state secret.....	702
Questions for self-control.....	704
Recommended books.....	704

CHAPTER 37. SPECIAL REGIME OF PRE-TRIAL INVESTIGATION IN CONDITIONS OF MILITARY EMERGENCY OR IN THE AREA OF ANTI-TERRORIST OPERATIONS..... 706

CHAPTER 38. RECOVERY OF LOST MATERIALS OF CRIMINAL PROCEEDINGS 712

CHAPTER 39 GENERAL PRINCIPLES OF INTERNATIONAL COOPERATION. INTERNATIONAL LEGAL ASSISTANCE IN CONDUCTING PROCEDURAL ACTIONS. 724

1. The concept and legal basis of international cooperation in criminal proceedings.....	724
2. Procedural procedure for providing international legal assistance during procedural actions.....	726
3. The essence of the extradition of a person who has committed a criminal offense (extradition).....	735
4. The procedure and conditions of criminal proceedings in the order of adoption	746
5. Recognition and execution of judgments of courts of foreign states and transfer of convicted persons.....	750
Questions for self-control.....	754
Recommended books.....	754

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

ПІДРУЧНИК

За редакцією
кандидата юридичних наук, професора, заслуженого юриста України
Дмитра ПИСЬМЕННОГО,
доктора юридичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України
Лариси УДАЛОВОЇ,
доктора юридичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України
Миколи ПОГОРЕЦЬКОГО,
доктора юридичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України
Сергія ЧЕРНЯВСЬКОГО

Друкується в авторській редакції

Підписано до друку 28.07.2022 р. Формат 70x100 1/16.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 63,35. Тираж 300 прим.

ТОВ «Центр учбової літератури»
вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2458 від 30.03.2006 р.

Книги, які можуть вас зацікавити

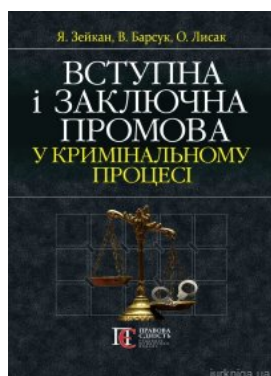
Кримінальний процесуальний кодекс України

Кримінальний кодекс України

Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Видання 20-те

Вступна і заключна промова у кримінальному процесі. Навчально-практичний посібник

Імунітет свідка у кримінальному провадженні (порівняльно-правова характеристика)

Кримінальне право України на сучасному етапі. Загальна частина

Перейти до галузі права
Кримінальне право та процес

[Перейти на сайт →](#)